

Költőládák kerecsensólymok számára

Daróczi J. Szilárd
Zeitz Róbert

A kerecsensólyom (*Falco cherrug*) hazánkban rendkívül ritka költőfajnak tekinthető, melynek megfigyelési adatai az utóbbi néhány évben az ország nyugati részén egyre rendszerebbé váltak. Megtelepedésük elősegítésére költőládákat helyeztünk ki, melyek közelében korábbi években is voltak észlelve magányos madarak, megtelepedésüket azonban mindeddig nem regisztráltuk. 2006 július 18-án a Nagyszentmiklós (Temes megye) térségében kihelyezett műfészek körül megfigyeléseket végezve (Daróczi J. Sz., Gyékény G., Pastre M. és Zeitz R.), egyik költőláda mellett ülő öreg madarat észleltünk, mely közeledtünkre felszállt

Kerecsensólyom fiókák műfészekben • Fotó: Bagyura János

és a láda fölött több alkalommal is bekörözött. Rövid időre rá párja is megjelent és a szemközti erdőbe szállt át. Bár a műfészekben az évben nem volt költés, ez az első alkalom, mikor költőládát fogláló párral találkoztunk. Jelen eset biztatónak tűnik és nagy eséllyel látunk arra, hogy a következő években néhány pár megtelepedjen az ország ezen területén. Ennek

elősegítése érdekében a 2008-as év folyamán 40 költőtálca kerül kihelyezésre Szatmár, Bihar, Arad és Temes megyékben, a csíkszeredai Polgár-Társ Alapítvány és az Apemin Tuşnad S.A. támogatásával. ■

Migrans

A „Milvus Csoport” Madártani és
Természetvédelmi Egyesület kiadványa.
Megjelenik negyedévente

Szerkesztő:
Daróczi J. Szilárd
Szerkesztő munkatárs:
Hegyesi Zoltan, Sós Tibor

Tördelés:
Farkas Sándor
Korrektúra:
Deák Borbála

Cím:
Op. 3, Cp. 39
540620 Marosvásárhely, Románia
Tel/fax: (+4) 0265 264726
E-mail: office@milvus.ro
Web-site: www.milvus.ro
ISSN 1454-0290

ADÓJÁNAK 2%-VAL HOZZÁJÁRULHAT A TERMÉSZET ÉS MADÁRVÉDELMEHEZ!

A törvény értelmében, éves adójának 2%-val támogathat bármilyen Romániában bejegyzett, nonprofit szervezetet, mint amilyen a Milvus Csoport is. Ezzel az összeggel hozzájárulhat olyan természetvédelmi problémák megoldásához, amelyek valamilyen módon befolyásolják a környezetet, amelyben élünk.

Miért fontos kihasználni ezt a lehetőséget?

- Önnek nem kerül semmibe!
- ily módon Ön is hozzájárulhat a közpénzek hasznos elosztásához!
- segíthet a természetvédelmi problémák megoldásában, ha adójának 2%-át a Milvus Csoport Madártani és Természetvédelmi Egyesületnek utalja!

Mi az eljárás?

Annak függvényében, hogy jövedelme honnan származik, töltsse ki a saját adataival a kétféle nyomtatvány valamelyikét:

- ha jövedelme csak fizetésből származik, töltsse ki a 230-as nyomtatvány (Declarația 230), A és B pontjait. Ha nem ismeri a pontos összeget, amely adójának 2%-át képezi, hagyja üresen a megfelelő kockát, az illetékes személyek a finanszírozást majd kiszámítják és kitöltik azt.
- ha éves jövedelme nem csak a fizetésből származik, hanem van más kereseti forrása is, töltsse ki a 200-as nyomtatvány (Declarația 200) III-as pontját.

Adataink:

- a szervezet neve: Asociația „Grupul Milvus”
- azonosítószám (cod de identificare fiscală/codul fiscal): 14198928
- számlaszám (Cod IBAN): RO 98 BRDE 270 SV 03140262700 – BRD – Tg.-Mureș

A nyomtatványok letölthetők weblapunkról: www.milvus.ro

A nyomtatványok leadásának határideje 2008. május 15. A nyomtatványt, a fiskális papírról készült másolattal együtt (fişă fiscală) a helyi Agenția Locală de Administrare Fiscală-hoz kell leadni (vagy postán, ajánlott levélben elküldeni).

Köszönjük a segítségét!

Migrans

www.milvus.ro

Marosvásárhely

IX. évfolyam, 3-4 sz. • 2007 december

Tökés réce pár • Fotó: Mancî Cosmin Ovidiu

Hibrid, házi vagy vad? – A tökés réce (*Anas platyrhynchos*) hibridizációjáról

A tökés réce hibridizálódási hajlama igen nagy: legkevesebb ötven olyan lúd- és récefajt írtak már le, melyekkel ez a folyamat végbement. ■ **2. oldal**

Hibrid, házi vagy vad? – A tőkés réce (*Anas platyrhynchos*) hibridizációjáról

Daróczi J. Szilárd

Terepkiszállásaink alkalmával néha olyan fura színezetű récékkel találkozhatunk, melyek első látásra semmilyen általunk ismert fajhoz nem hasonlítanak. A legtöbb esetben, az ilyen rendellenes színezetű madarak valamely vad fajnak, illetve egy vad és egy háziasított egyed hibridjei szoktak lenni.

Egy madarász számára olykor nagy kihívást jelenthet egy ilyen példány hovatartozásának a beazonosítása és meghatározása. Ugyanakkor, egy-egy ilyen eset jó lehetőséget ad arra, hogy a madarász kellő óvatossággal, apró részletekbe menően tanulmányozza végig a madár minden testrészének tollazatát, ezáltal pedig jobb megfigyelőkészség és rálátás birtokába jut.

Az egyes réce- és lúdfajok kereszteződését már 400 évvel ezelőtt dokumentálták, jöllehet, a hibridizáció sokkal gyakrabban történik meg a fogságban tartott madaraknál, mint a szabad természetben.

A tőkés réce (*Anas platyrhynchos*) hibridizálódási hajlama igen nagy: legkevesebb ötven olyan lúd- és récefajt írtak már le, melyekkel ez a folyamat végbement [Gray, 1958; Johnsgard, 1974].

Ezen faj nagy kereszteződési plaszticitása több ténnyel is magyarázható. Így, elsősorban a gyakoriságával, a sok más fajjal való közeli rokonságával, valamint azzal, hogy egyes parkokban a faj hím példányai számbeli fölényben vannak, emiatt más fajhoz tartozó tojó egyedekkel kénytelenek párizni.

Az irodalomban találunk olyan adatokat, miszerint a szabad

Tőkés réce x háziréce hibrid Bécsben • Fotó: Rátz Tamara

természetben való hibridizáció megtörtént a tőkés réce és a következő európai úszórécefajok között: nyíl farkú réce (*A. acuta*), fűtűlő réce (*A. penelope*), kendermagos réce (*A. strepera*), csörgő réce (*A. crecca*) és kanalas réce (*A. clypeata*) [Johnsgard, 1974].

Továbbá, az *Anas* genuszba tartozó fajokon kívül, a tőkés réce szabad természetben történő kereszteződését leírták még különféle bukófajokkal (*Mergus sp.*), pehelyréccével (*Somateria mollissima*), kerceréccével (*Bucephala sp.*), mandarinréccével (*Aix galericulata*), kisasszonyréccével (*Aix sponsa*), valamint az *Aythya* genuszba tartozó néhány faj bukórécével [Heintzelman, 1978 és Johnsgard, 1965].

Európából még ismeretes a tőkés réce üstökösrécével (*Netta rufina*) való hibridizációja is.

Figyelemre méltó a számos hibrid-utódnak a szaporodóképessége, mely az egyes fajokkal való igen közeli rokonságra utal.

A megfigyelések nagytöbbsége hím ivarú hibridekre vonatkozik, mely elsősorban a tojó egyedek szerényebb tollazatával magyarázható. A tojó hibrideken ritkábban van feltűnő élénk szín és a legtöbb esetben igen hasonlítanak valamely faj tojójára, emiatt a szemlélők figyel-

mét könnyen elkerüli.

Az esetek többségében, azokon a hibrideken, melyeknek egyik szülője tőkés réce volt (főleg ha a hibrid hímnemű) elég jól felismerhetők ennek a fajnak a bélyegei, azonban a másik szülő faji hovatartozását nem vagy csak nehezen lehet megállapítani.

Európai madarász számára, egy kereszteződésből származó utód szüleinek a meghatározását tovább nehezítheti az, ha a tőkés réce mellett a másik szülő egy vadasparkból vagy díszmadár-tenyészetből származó faj.

Az ilyen helyekről származó, megszökött és teljesen elvadult vagy még félvad egyedek lehetnek észak-amerikai eredetűek, mint például az álarcos réce (*Anas americana*), kormos réce (*A. rubripes*), fahéjszínű réce (*A. cyanoptera*), ázsiai eredetűek mint a sarlós réce (*A. falcata*), cifra réce (*A. formosa*), foltoscsőrű réce (*A. poecilorhyncha*) vagy a fülöp-szigeteki réce (*A. luzonica*). A dél-amerikai fajok közül elsősorban a sárgacsőrű réce (*A. flavirostris*) és a georgiai nyíl farkú réce (*A. georgica*) említendő meg, de folytathatnánk a sort az ausztrál eredetű fajokkal is.

A hibridizáció által bekövetkezett abberáns tollazatú madaraktól eltekintve, a nálunk előforduló, vad

folytatás a 3. oldal

Tőkés réce x háziréce hibrid Fonyódon • Fotó: Pásti Csaba

folytatás a 2. oldalról

eredetű „tisztá” egyedek esetében is találkozhatunk fura színezetű madarakkal. Ezek furcsa tollruhát viselhetnek, például a teljesen vagy csak részlegesen flavisztikus, melanisztikus vagy albinó egyedek, melyeknek egész testükön vagy csak bizonyos testrészeiken jelennek meg a szokásostól eltérő színezetű tollak. Néha ezek a színek úgy rendeződnek el a testen, hogy az adott egyed egy teljesen más fajhoz válik hasonlónak.

Az abberáns tollazat sokszor megnehezítheti vagy esetenként lehetetlenné teheti az adott egyed faji szintű meghatározását vagy annak eldöntését, hogy csupán színhibáról vagy egy vad, talán háziasított példánnyal való hibridizációról van szó. A rendellenes tollazat, annak jellegétől függően, egyaránt lehet színhiba vagy a kereszteződés műve.

Olyan eset is ismeretes, amikor egy adott egyed mindkét szülője házi eredetű, de az utód jellegei vad egyedhez hasonlítanak vagy azzal megegyezők. Ilyenek például, a vad színezetű tőkés récékkel megtévesztésig azonos tollazatú házikacsák.

Nálunk, vélhetően, a leggyakoribb esetek azok, mikor a tőkés réce a félvadon tartott, háziasított, kitegyesztett récefajtákkal (Campbell, Grey Call, Pekin, Cayuga, Rouen ,

stb.) kereszteződik, melyeket gyakran, nagyobb számban tartanak halastavak körül. Ritkán azonban, megfigyelhetők a másik, gazdaságokban néhol gyakran tartott fajjal, a pézsmaréccével (*Cairina moschata*) való hibridek is.

Nem előrelátható az, hogy a kereszteződés eredményeként létrejövő egyed színezete milyen lesz. Általánosságban azonban elmondható, hogy a tőkés réce x háziasított récefajták tojó ivarú hibridjei valamivel elmosódottabb és világosabb színezetűek lesznek, míg a hím ivarú utódok sötét tollazatúak, sokuk változó méretű és alakú fehér mellfolttal [Palmer, 1976].

Figyelemre méltó, hogy az utóbbi időszakban hazánkban is megsaporodtak a tőkés- és házi récék hibridjeire vonatkozó megfigyelések. Ezek főként azért érdekesek, mert a különböző helyeken megfigyelt egyedek egymáshoz nagyon hasonló tollazatot mutattak. A következőkben csupán néhány ilyen hibrid leírását szeretnénk bemutatni.

2004. novemberében, Daróczi J. Sz. a Póka melletti (Maros megye) halastavon egy hím madarat figyelt meg, melynek - egy széles, fehér nyakgyűrű kivételével (nyakendőszerűen a mell egy részére is lefutott) - az egész teste sötét, fe-

ketés színezetű volt. A madár egy nagyobb, vegyes récecsapatban (tőkés-, kanalas-, nyíl farkú- és csörgő réce) tartózkodott, láthatóan a tőkés récék társaságát keresve.

2005. novemberében és decemberében, Daróczi J. Sz., Gyékény G., Ölvedi Sz. és Zeitz R. ismételve figyelt meg Marosvásárhelyen, a Maros folyón egy szinte teljesen fekete tollazatú hím madarat, melynek a mellén egy szabálytalan alakú fehér folt volt. A madár csőre és lába is fekete volt, kis távolságról kivehetővé vált a fej fémes-zöld színe is. A madár normálisan viselkedett, együtt mozgott egy itt telelő tőkés réce-csapatban, melyben egy nagy termetű, narancssárga-csőrű, túlnyomórészt fehér színezetű (háziréce-szerű) másik hím madár is tartózkodott.

2006. december 26 és 28 -án, a radnóti (Maros megye) halastavakon, Daróczi J. Sz., Gyékény G., Ölvedi Sz. és Zeitz R. egy, a Marosvásárhelyen megfigyelt madárhoz megtévesztésig hasonló egyedet figyelt meg: tőkés récék társaságában, a parthoz közel táplálkozott. A madár tollazata azonban nem fekete, hanem sötét-mélybarna volt, ezt azonban csak közelről lehetett észrevenni, távolról szinte teljesen feketének tűnt. A madár csőre szintén feketés volt, mellén és a nyak alsó felén egy fehér folttal.

2007. május 9-én, Urák I. Bukarest egyik parkjában egy általánosan sötét tollazatú madarat figyelt meg, melynek háta feketés, oldalai sötétbarnák voltak. A többi egyedhez hasonlóan, ez a madár is fehér nyakfoltot viselt, mely egy megszakadt, igen keskeny nyakörvben folytatódott. A fej színének fémes zöld árnyalata ezen a madáron is kivehető volt. A csőr színe sötét-szürke.

A tőkés x háziréce kereszteződésből származó egyedekre vonatko-

folytatás a 4. oldal

Tökés réce x háziréce hibrid Keszthelyen • Fotó: Koszorús Péter

folytatás a 3. oldalról

zók megfigyelések Magyarországon is megszorodtak, melyek érdekessége szintén az, hogy az észlelt madarak jórészenek tollazata a Romániában megfigyelt madarakéhoz nagyon hasonló.

2007. július 6-án, Pásti Csaba a Balaton Fonyód melletti részén, egy sötétbarna tollazatú madarat észlelt: nyakának elülső része, mellette és néhány evezőtolla fehér volt és ugyancsak fehér színű szem körüli gyűrűt viselt. A madár láb- és csőr-színe szintén sötét volt.

2007. augusztus 2-án, Keszthely mellett a Balatonon, Koszorús Péter egy sötétbarnás-fekete tollazatú madarat látott, melynek nyakán csupán egy kis fehér folt volt. A madár lábszíne sötét, a csőr sárgás, sötét rajzolattal, fején fémes zöld árnyalattal.

2007. augusztus 23-án, Bécsben a Schönbrunn parkban, Rátz Tamara fényképezett egy fiatal, barnás színű madarat, melynek fekete sapkája, fehér mellfoltja és kis fehér szárnycsíkja volt. A láb narancssárga, a csőr fekete.

A fent bemutatottakat azt a következtetést engedik levonni, hogy térségünkben az ilyen színösszetétellel rendelkező hibridek a leggyakoribbak. Ezen madarak mindenike röpképes példány volt.

Nyugat-Európában és Észak-Amerikában a megfigyelt hibridek

száma magasabb, mivel az ottani nagy kiterjedésű parkokban több lehetőség nyílik a vad és háziasított félvad madarak találkozására.

Bár leggyakrabban az ilyen madarak kirívó színezetük miatt könnyen észrevehetőek, minden megfigyelés kellő figyelmet igényel, hiszen bizonyos fényviszonyok mellett még a fura tollazatú madarak felett is el lehet siklani.

Szeretném megköszönni minden fent említett személynek a segítségét, hogy adataikat és fényképeiket rendelkezésemre bocsátották.

A magyarországi és ausztriai megfigyelések megtekinthetőek a www.birding.hu oldalon; ezen adatok felhasználásáért a [birding.hu](http://www.birding.hu) csapatának úgyszintén köszönettel tartozom.

Megjegyzés: Minden érdeklődő figyelmébe ajánlom a következő tökés réce hibridizációjáról és színváltozatairól szóló oldalakat <http://10000birds.com/hybrid-mallards.htm> és <http://10000birds.com/manky-mallards-domestic-feral-or-just-plain-odd-mallards.htm>. ■

Batla, kanalasgém és kis kárókatona Temes megyében

Nagy Attila
Botoş Arthur
Manci Cosmin O.

Az említett három faj ritka fészkelő az ország nyugati részén. Romániában, a Duna ártereiben illetve a Duna-deltában vannak fontosabb fészkelő állományok, az alább felsorolt események szereplői azonban minden bizonnyal az ide közelebb eső magyar, illetve délszláv populációval állnak kapcsolatban. Az utóbbi két évben viszont mindhárom fajról feljegyezhetünk költést, illetve költési kísérletet. Ebből a szempontból kiemelkedő Temeskenéz. Míg 2006-ban a rezervátum területén lévő vegyes gémtelepen 3-4 pár batla (*Plegadis falcinellus*) költött, addig 2007-ben a kis kárókatona (*Phalacrocorax pygmeus*) jelent meg, mint költőfaj (3-5 pár) egy újonnan megtalált, Temeskenéz és Biléd között fekvő, rekettyés mocsárban lévő telepen. Egy évvel korábban, Macedónia település közelében, a Temes folyó mentén lévő ártéri erdőben, illetve az itt található gémtelepen figyeltünk meg több (2-3 párnyi), élelemmel fészkekhez repülő kis kárókatonát. 2007. nyarán, egy Temeskenéz melletti mocsárban, 4 fészket építő kanalasgém (*Platalea leucorodia*) párra - köztük Horvátországban színes gyűrűvel jelölt példányra - figyeltünk fel. Ez utóbbi kísérlet sajnos meghiúsult, ugyanis a nagy szárazság miatt kiszikkadt a mocsár, és ebből kifolyólag valószínűleg az emberi zavarás mértéke is meghaladta a madarak tűréshatárát. ■

Kontyos réce-költés Cséffán

Nagy Attila
Botoş Arthur

A kontyos réce (*Aythya fuligula*) Romániában főként átvonuló, illetve telelő madárként van nyilvántartva. Országunk területén való fészkelése egyelőre csak alkalminak tekint-

Fiókáit vezető kontyos réce tojó • Fotó: Nagy Attila

Új taxonómiai változások a kétéltűek (Amphibia) családjában

Sos Tibor

A genetika reneszánsza ezt az állatcsoportot sem kerülte el. A kétéltűek, gyenge helyváltoztatási képességük eredményeként (nagy léptékben nézve), a fajkeletkezési tényezők erőteljesebb hatásainak vannak kitéve, mint például a madarak és az emlősök. A modern genetikai módszereinek köszönhetően, a széles elterjedésű fajoknál, egyre gyakrabban választanak le újabb és újabb genetikai csoportokat. Ezek, esetenként új taxonómiai státuszt (alfaj vagy éppen faj!) is eredményezhetnek (még az európai fajok esetében is), ugyanakkor elismert csoportoknak újabb taxonómiai helyzetét is meghatározzák. Ezáltal a taxonok névváltozása is gyakori eset lett. E kis összefoglalóban a romániai kétéltűekre vonatkozó taxonómiai- és névváltozásokat

hető. 2006-ban, Milca Petrovici és Nagy Attila a cséffai (Bihar megye) 14-es tavon, egy kontyos réce-tojóra lett figyelmes, mely nyolc fiókát vezetett. Bizonyító felvételeket ekkor sajnos nem sikerült készíteni, azonban 2007. augusztus 7-én már ez sem maradt el, az ezúttal tíz fiatal madarat vezető tojót sikerült lencsevégre kapnia Botoş Athurnak és Nagy Attilának, ugyancsak a 14-es tavon. ■

próbálom nyomon követni, bár valószínű, hogy ameddig e lapszám megjelenik, már újabb változásokkal nézhetünk szembe.

A foltos szalamandra (*Salamandra salamandra*) marad az eredeti nevével, bár a fajcsoport nagy rendszerezésen ment keresztül. A romániai kárpáti csoportot a *S. s. carpathica* alfajként próbálták leírni, ezt azonban még nem támasztották alá a jelenlegi genetikai kutatások. A romániai populációk, elméletileg, a faj keleti genetikai csoportjához tartoznak.

A tarajos göte fajcsoport (*Triturus cristatus superspecies*) alfajait faji rangra emelték, így Romániában jelenleg két fajról beszélhetünk: a tarajos götéről (*T. cristatus*) és a dunai götéről (*T. dobrogicus*). Egy újabb faj is várható az ország DK-i részéről (*T. karelinii*). A dunai göte további lebontáson ment keresztül. Egyes kutatók szerint két alfaját lehet megkülönböztetni: *T. d. dobrogicus* és *T. d. macrosoma*. A két alfaj el-

folytatás a 6. oldalon

Rövid hírek

A Szlovák Ragadozómadár-védelmi Egyesület (RPS) három, a parlagi sasról (*Aquila heliaca*) szóló ismertető anyagot adott ki. A „Returning the crown” azaz „A korona visszatérése” című CD-t egy LIFE Nature projekt keretén belül adták ki és a faj védelme érdekében tett tevékenységeket mutatja be Szlovákiában. A film angol nyelvű, időtartama 26 perc. Ezen kívül, még két VHS kazetta is napvilágot látott, melyek időtartama szintén 26 perc és a parlagi sas életét bemutató rendkívüli, lenyűgöző felvételekben gazdag. Az egyik kazetta címe „Pair of Eagle - five instincts” (A sapár - öt ösztön) és angol nyelvű, míg a másik „Orli Škola - pát lekcí” címet viseli (Sasiskola - öt lecke) és szlovák nyelvű. Ezen kiadványok minden bizonnyal nagyon értékesek, főleg a ragadozómadarak védelmében érdekelt madarászok számára. Akit érdekel, megrendelheti az egyesület honlapjáról: www.dravce.sk. D.J.Sz. ■

2007.II.3-án, az Olt folyón, a Ioneşti (Vâlcea megye) gát alatt Daróczi J. Sz., Gyékény G., Miholcsa T., Patre M. és Zeitz R. két, téli ruhás füles vöcsköt (*Podiceps auritus*) figyelt meg. A két madár egymáshoz közel úszott és viszonylag gyakran bukott. A megfigyelés során jó alkalom adódott a madarak méretének kis vöcsökökkel (52 pd.) és búbos vöcsökökkel (134 pd.) történő összehasonlítására. A füles vöcsök hazánkban elég ritka és rendszertelenül megjelenő téli vendég. D.J.Sz., Z.R. ■

2007.X.10-én, Daróczi J. Sz. és Kelemen A. M. megfigyeléseket végeztek a Hégen (Szeben megye) melletti halastavakon. A leggyakoribb vízimadár-faj a szárcsa (*Fulica atra*) volt, amit a két tavon csoportokba gyűlt, összesen 380 egyed képviselt. Az egyik, néhány tíz egyedet számláló csapatban, két részlegesen albinó szárcsát figyelt meg, melyek tollazata fehér-fekete foltos volt. A fehér foltok és pöttyök viszonylag egységesen oszlottak meg, mozaikos kinézetet kölcsönözve a tollazatnak. Az egyik madáron 40%, míg a másikon 25% -ban volt fehér toll. Mindkét példányról felvételek is készültek. D. J. Sz., K. A. M. ■

A kecskebéka most már a *Pelophylax kl. esculentus* névre hallgat - Fotó: Sos Tibor

folytatás a 5. oldalról

terjedésének határa valahol a Duna romániai vonalán találkozik (egy-
sek szerint a Vaskapu az elválasztó
határ).

Az alpesi götte külön nemet kapott, a *Triturus* helyett a *Mesotriton*
előnevet, de egyes vélemények
szerint az *Ichtyosaura* név illeti
meg. Jelenleg az előző név az elfo-
gadott. A legújabb kutatás szerint,
Romániában két kriptikus alpesi
götefaj található, a Keleti- és a Déli-
Kárpátok határánál. A kriptikus fa-
jok alaktanilag annyira hasonlóak,
hogy elkülönítésük csak genetikai
módszerek segítségével történhet
meg. Eszerint tehát, a romániai
herpetofauna még egy újabb fajjal
gazdagodik.

A pettyes és a kárpáti götte azo-
nos nembe került: a *Triturus*-ból a
Lissotriton-ba. A két faj, kialakulása
folyamán, genetikai introgresszió-
n ment keresztül, ezáltal a kárpáti
götte (*L. montandoni*) a pettyes götte
(*L. vulgaris*) mitokondriális DNS-
vonalához tartozik. Ezáltal a két faj
közötti hibridizáció a kárpáti götte
vesztére történik. A pettyes götte
Romániára endemikus alfaja (*T. v.*
ampelensis) genetikai bizonyítást
nyert.

A romániai vöröshasú unka
(*Bombina bombina*) a faj déli ge-
netikai csoportjához tartozik,
amelynek jégkorszaki menedékte-
rületét a Fekete-tenger-parti terüle-
tekre teszik. A sárgahasú unka (*B.*

variegata) romániai populációját
két genetikai csoportba osztották:
egy keleti-kárpáti csoportba (a
Keleti-Kárpátok keleti részét öleli
fel) és egy nyugati-kárpáti csoport-
ba (a többi területen). Mindkét cso-
portnak a Déli-Kárpátokban jelzik
refugiumukat.

A barna ásóbékánál (*Pelobates*
fuscus) is két kriptikus fajt fedez-
tek fel: a romániai populációk a
nyugati fajhoz tartoznak, tehát
további névváltozás várható. A
Duna-rendszerbeli populációk ké-
pezik a nyugati forma genetikai
diverzitásának legmagasabb szint-
jét, eszerint az itteni populációk a
jégkorszaki menedékterületeken

folytatás a 7. oldalon

RÉGI TAXON	ÚJ TAXON
<i>Triturus cristatus cristatus</i>	<i>Triturus cristatus</i>
<i>Triturus cristatus dobrogicus</i>	<i>Triturus dobrogicus</i>
	<i>Triturus dobrogicus dobrogicus</i>
	<i>Triturus dobrogicus macrosoma</i>
<i>Triturus alpestris alpestris</i>	<i>Mesotriton alpestris alpestris</i>
<i>Triturus vulgaris vulgaris</i>	<i>Lissotriton vulgaris vulgaris</i>
<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>	<i>Lissotriton vulgaris ampelensis</i>
<i>Triturus montandoni</i>	<i>Lissotriton montandoni</i>
<i>Rana ridibunda ridibunda</i>	<i>Pelophylax ridibundus ridibundus</i>
<i>Rana lessonae</i>	<i>Pelophylax lessonae</i>
<i>Rana kl. esculenta</i>	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>

folytatás a 6. oldalról

élnek és különös védelmet érdemel-
nek. A zöld ásóbéka (*P. syriacus*)
szerbiai populációiban új formát
különítettek el, ezáltal a közeli ro-
mániai populációk státusza meg-
kérdőjelezett.

A széles elterjedésű barna va-
rangy (*Bufo bufo*) genetikai titkai
még nincsenek megoldva. A zöld
varangy (*B. viridis*) egy hatalmas
genetikai komplexet jelent, diploid,
triploid és tetraploid formákkal
is ötvöződve. A hatalmas komp-
lex elosztása még várat magára.
Helyenként *Pseudoepladea* vagy
Epidalea előnévvel emlegetik, de ez
még nem az elfogadott változat.

A zöld levelibéka (*Hyla arborea*)
populációinak genetikai vizsgálata
azt mutatta ki, hogy a hagyományos
taxonómia nem fedi molekuláris
sokféleségét. Tehát itt is további
változások várhatóak.

A gyepi béka (*Rana temporaria*)
is hatalmas genetikai és alaktani
gazdagságot mutat. A romániai
populációk a faj keleti genetikai
csoportjához tartoznak. A románi-
ai mocsári békát (*R. arvalis*) a rö-
vid lábú (*R. a. arvalis*) és a hosszú
lábú (*R. a. wolterstorffi*) alfajához

tartozónak vélték. Ezen alaktani
sajátosság azonban az élőhelyek
klimatikus környezetének az ered-
ménye. Ennek ellenére, a genetikai
kutatások két különböző csoportot
azonosítottak, és valószínű, hogy
a déli csoport, ahová a románi-
ai populációk is tartoznak, a *R. a.*
wolterstorffi nevet kapja. Az erdei
békát, (*R. dalmatina*) érdekes mó-
don, genetikailag eddig még egysé-
gesnek tartják.

A zöld békák nemet cseréltek,
a *Rana* helyett a *Pelophylax* nevet
kapták. Az előnév neme után a faj-
nevek is változtak (a nagy tavi bé-
kánál *ridibunda ridibundus*-ra és a
hibrid kecskebékánál az *esculenta*
esculentus-ra változott). Jelenlegi
kutatások szerint, a nagy és kis tavi
békák (*P. lessonae*) közötti hibri-
dizáció a kis tavi béka hátrányára
történik, mert csak tiszta kis tavi
béka kapcsolat eredményez kis tavi
békát, míg az összes többi esetben
kecskebéka és nagy tavi béka érvé-
nyesül, a nagy tavi béka végső győ-
zelmével. Eszerint a nagy tavi béka
megjelenése a tiszta kis tavi béka
populációkban egyike a faj további
fennmaradását veszélyeztető ténye-
zőknek. ■

A füleskuvik kutatását és védelmét célzó előzetes eredmények

Miholcsa Tamás

A füleskuvik (*Otus scops*)
Európa déli részén, az Ibériai-
félszigeten, Franciaországban,
a Mediterráneumban, valamint
a Balkánon át egész Ukrajnáig
költ. Az ázsiai kontinensen,
Törökországtól egészen Közép-
Ázsiáig, szinte mindenhol előfor-
dul. Ezen kívül megtalálható még

Északnyugat-Afrikában is.

Leginkább a dombvidék bok-
ros-ligetes tájait kedveli, ahol
költésre alkalmas öreg, odvas
fákat talál. Ritkásabb lombos és
fenyővel elegyes erdők szélén is
előfordul, középhegységekre is
felhúzódik, de kerüli a zárt, ősz-

folytatás a 8. oldalon

Rövid hírek

Amint arról a *Migrans* 2006, Vol.
VIII., 1-2 számából értesülhettünk,
a sárgalábú sirály (*Larus michahellis*)
2004 -ben első ízben telepedett meg,
költőfajként, Marosvásárhelyen is.
A 2007-es év tavaszán, a város felett
olykor 15 öreg madarat is meg le-
hetett figyelni, majd május második
felére, a megfigyelt madarak száma
érzékeltően csökkent, mivel a to-
jók kotlásba kezdtek.
Míg 2004-ben csak egyetlen pár
költött a város területén, a 2007-ben
itt költő párok száma 5-6-ra emel-
kedett. Ez évben a madarak nem
csupán a főtéri hagyományos he-
lyükön, hanem a város további két
negyedében is költöttek. Július vége
fele, a Maros folyó városi szakaszán,
az öreg madarak rendszeresen meg-
figyelhetők voltak, amint 9 fiatal
madarat kísérték. Ez arra enged
következtetni, hogy nem minden pár
költése volt sikeres. Mivel a faj négy
egymást követő évben sikeresen
költött Marosvásárhely területén,
a város rendszeres költőfajai közé
sorolhatjuk.

D.J.Sz. ■

A 2002 -ben megjelent Romániai
Költőatlaz a kucsmás sármányt
(*Emberiza melanocephala*) hazánk-
ban csak Dél-Dobruzsából említi
költőfajként, mely állományt 10-20
párra becsül.
2007. májusában, Botoș A., Daróczi
J. Sz., Gyékény G. és Zeitz R. a fajt
Munténia néhány pontján is (Dolj
megye) azonosította, mely helyekről
a fent említett forrás még esetleges
költést sem említ. Május 15-én e sár-
mányfajt először Vártp és Giubega
között észleltük, ahol legkevesebb 3
pár tartotta revírjét. Továbbá Bărca
és Giubega mellett egy-egy párat,
míg Brândușa mellett 3 éneklő hímét
találtunk.
Feltételezésünk szerint, az ország
ezen - madártani szempontból alig
ismert - részén, a faj jóval gyakoribb
és általánosabban elterjedt lehet és
érezhetően nagyobb állománnyal bír.
D.J.Sz., Z.R. ■

szefüggő erdőket. Az emberi környezethez nagyon jól alkalmazkodott, viszonylag gyakran költ útmenti fasorokban, templomkertekben, városi parkokban, azonban a legkedveltebb hazai élőhelyei az öreg, felhagyott gyümölcsösök.

Populációit leginkább az élőhelyek elvesztése fenyegeti. Napjainkban a hagyományos gazdálkodási formák visszaszorulóban vannak, ennek következtében az igen gazdag élővilággal rendelkező, öreg odvas fás, bokros, legelőkkel és kaszálókkkal tarkított, ligetes dombvidéki táj eltűnőben van. Ez a folyamat, sajnos, a közeljövőben csak gyorsulni fog. Ezen káros folyamatok részben kárpótolhatóak mesterséges odúk kihelyezésével, melyeket – szerencsére – nagy arányban és előszeretettel foglalnak el a füleskuvikok.

2003-ban, mintegy előtanulmányként, próbálkoztunk célirányosan a füleskuvik befogásával és a módszerek fejlesztésével. A faj nagyon területiális, mindkét

nem aktívan részt vesz a territórium védelmezésében, ezért könnyen befoghatóak hangozással és függönyhálósával. Ebben a „kísérleti” évben kilenc madár kapott gyűrűt, melyből 4 fióka volt.

A kezdeti pozitív eredményeken felbátorodva, 2004. tavaszán kihelyeztünk 12 műodút a Székelykaskad, Karácsonyfalva és Hagymásbodon (Maros megye) közötti – erdőkből, legelők-ből és kaszálóból álló – terület régi gyümölcsöseibe. A madarak négy odút foglaltak el, ezekben 12 fiókát sikerült meggyűrűzni. Emellett még 10 öreg madár is befogásra került.

2005-ben további hat odút helyeztünk ki, amiből sajnos 3 odú megsemmisült, így ebben az évben csak 15 odú várta a madarakat, melyekből hatot foglaltak el a füleskuvikok. Ezen évben összesen 26 madár kapott jelölőgyűrűt, amelyből 17 példány odúban gyűrűzött fióka volt.

2005/2006 telén Afrikában nagy szárazság volt, emiatt a szávanákon telelő madarak nagy mennyiségben pusztultak el,

köztük – nagy valószínűséggel – a füleskuvikok is. Vélhetően ez lehet az oka annak is, hogy az említett területeken alig fele annyi éneklő hím bagoly volt, mint az előző években. Sok, korábbi években foglalt territórium maradt üresen, emiatt pedig csökkent a madarak területvédő aktivitása. Így, az amúgy is kevés madárnak csak egy töredékét sikerült megfogni, összesen háromat. Ebben az évben hat odút ismeretlen tettesek levertek, egy pedig tönkrement, így már csak hét működő odú volt a területen, amelyből egyben volt sikeres költés (4 fióka).

2007-ben sajnos, technikai okok és egyéb fontos elfoglaltságok miatt, szinte egyáltalán nem volt terepmunka, ebben az évben csak két öreg madár lett meggyűrűzve.

A 2003-2007 között eltelt öt évben összesen 66 füleskuvikot sikerült meggyűrűzni (13 adult hím, 16 adult tojó és 37 fióka). Az odúk 41%-át foglalták el a füleskuvikok és 32%-ában volt sikeres költés.

folytatás a 9. oldalon

A füleskuvik tipikus élőhelye a Nyárádmentén • Fotó: Sos Tibor

Füleskuvik fiókák műodúban • Fotó: Miholcsa Tamás

folytatás a 8. oldalról

A meggyűrűzött madarak 11% -át fogtuk vissza következő évben. A füleskuvik területhűsége igen nagy: két különböző évben történt megkerülés között a maximális távolság kb. 2,5 km volt. Egyetlen olyan madár van, amelynek a gyűrűzése és visszafogása között két év telt el, a távolság viszont csak 200 m volt! Fiókaként gyűrűzött, visszafogott madár is csak egy volt. Ez a hím a következő évben a kikelési helyétől kb. 1,5 km-re védte territóriumát.

2005-től elkezdődött az ektoparaziták gyűjtése is. Eddig csak a Strigiphilus nemzetségbe tartozó tolltetvek voltak jelen, amelyek általánosan elterjedtek a baglyokon.

Az odúkban, a füleskuvikon kívül, sok más faj is megtelepedett: seregély, mezei veréb, csuszka, vadméh, különböző darázs-fajok, nagy pele, és erdei egerek. Ezen fajok némelyike, embert nem kímélő módon kellemetlenkedve, nehezítette a terepmunkát.

Habár, különböző okokból

kifolyólag, ez nem lehetett egy nagyszabású projekt, mégis igen sikeresnek és bátorítónak mondható, ezért 2008 -ban is szeretném folytatni. Új odúk gyártását és kihelyezését tervezem, ugyanakkor sokkal több időt és energiát szeretnék ráfordítani, mint az eddigi években.

Köszönetemet szeretném kifejezni Daróczi J. Szilárdnak, Gyékény Gertrúdnak, Kecskés Attilának, Zeitz Róbertnek és mindazoknak, akik segítségükkel hozzájárultak a füleskuvik védelméhez, kutatásához. ■

Rövid hírek

Az utóbbi években a pusztai hantmadár (*Oenanthe isabellina*) Dobruzsza több részén is igen gyakori fajjává vált, így, helyenként a Mácin hegység (Tulcea megye) lábánál fekvő legelőkön (pld. Greci térségében), határozottan nagy állománysűrűségben található meg. Vannak azonban olyan területek is, ahonnan ismereteink szerint a fajnak nincsenek vagy csak rendszertelen, szórt jelzései vannak. A következőkben néhány olyan helyet szeretnénk ismertetni, ahol a 2007-es évben a fajt költeni találtuk (Daróczi J. Sz., Sos T. és Zeitz R.). Június 8: Mireasa (Constanța megye) – 1 éneklő hím; június 10: Alba településtől nyugatra (Tulcea megye) – 9 pár; június 10: Horia és Florești között (Tulcea megye) – 6 pd.; június 14: Petroșani és Tufani között (Constanța megye) – 7 pd. és június 15: Târgușor - Gura Dobrogei között (Constanța megye) – 4 pár. D.J.Sz., Z.R. ■

Az apáca hantmadár (*Oenanthe pleschanka*) elterjedési területe igen csak megnőtt az utóbbi években, így ma már Dobruzsza jelentős részén előfordul. Jól ismert, hagyományos költőhelyei a Mácin hegységben valamint a Cheia-i szorosban (Cheile Dobrogei) vannak. Kiegészítő adatként szeretnénk megemlíteni néhány olyan helyet Tulcea megyéből, ahonnan a faj költését Daróczi J. Sz., Sos T. és Zeitz R. 2007-ben is jelezte. A Somova melletti kőbányában – 3 etető pár és 1 tojó madár volt megfigyelve június 10-én. Egy nappal később, további 3 hím és 1 tojót észleltek a Cerna és Mircea Vodă települések között található "sárgakövű" bányánál, míg ugyanazon napon Turcoaia mellett, szintén kőbányában, 4 pár és 2 fiókás fészkek kerültek megtalálásra. Egy további költőpár a Smârdant és Măcin összekötő úttól északra fekvő „Orliga kőnél” lett megtalálva. D.J.Sz., Z.R. ■

Recens gyűrűzések és visszafogások

Daróczi J. Szilárd

Egyesületünk a Teleorman megyei vadásztársaságtól egy kis csomagot kapott, melyben egy madárgyűrű és egy rövid, ennek megtalálási körülményeit tartalmazó levél volt. A gyűrű típusát látva, hajdani hordozóját halászsasnak (*Pandion haliaetus*) véltük, mely a későbbiekben megerősítést nyert.

A levélben a faj hovatartozásáról csupán annyit írtak, hogy ragadozó madár, melyet előrehaladott bomlási állapotban találtak. Az M 54281 FINLAND, Helsinki feliratú gyűrűt viselő madár tetemét 2006.X.15 -én találták Ciuperceni mellett (Teleorman megye - N 43.52 ; E 22.55). Felvettük a kapcsolatot a finn gyűrűzőközponttal és megtudtuk, hogy a madarat Veikko Mättö jelölte, fiókaként egy fészekben 2006.VII.9-én, Mikkeli térségében. A gyűrűzés és a megtalálási hely közötti távolság 2025 km volt, melyet a madár D-i irányba tett meg.

2007. szeptemberében, Ambrus László székyudvarhelyi kollégánk értesített, hogy egy lengyel gyűrűs fehér gólyát (*Ciconia ciconia*) találtak 2007.VIII.17 -én, Recsenyéd mellett (Hargita megye) N 46.12.25; E 25.23.38. A VN 0399 POLAND, Gdansk feliratú jelölőgyűrűt viselő madarat igen rossz, legyengült állapotban találták, számos, valószínűleg kutyák által okozott sebbel a testén, mely sajnos másnapra belepustult sérüléseibe. A lengyel központtól megtudtuk, hogy a madarat 2007. VI.28-án Wroblin, Glogowek/

Közepes méretű hazai gyűrű • Fotó: Daróczi J. Sz.

Opolskie Ploe, (N 50.19 ; E 17.56) gyűrűzte Joachim Siekiera, fészekben fiókaként. A gólya 716 km -es távot tett meg DK -i irányba.

Egy másik, szintén lengyel gyűrűs fehér gólyáról (*Ciconia ciconia*) egy állatorvos értesítette Daróczi J, Sz-t. és Papp Tamást, akik azonnal Udvarfalvára (Maros megye) siettek, a madár megtalálásának helyszínére. A fiatal, VN 0918 POLAND, Gdansk gyűrűvel jelölt madarat 2007.VIII.29-én 19:00 óra körül gyerekek találták a falu mellett (N 46.35.1179; E 24.35.0380), villanyvezeték alatt. A madáron nem látszottak áramütés nyomai. Állapota gyenge volt és a felkínált eleséget sem fogadta el. Miután egyesületünk gondozásába került (ahol most is található), kezelés alá, állapota kiegyensúlyozott lett és jelentősen javult, olyanra, hogy tavaszra szabadon engedhetővé vált. Ezt a példányt is fiókaként jelölte fészekben Pawel Tadeusz Dolata 2007.VI.20-án, Przygodzice-Gorecznik/Wielkopolskie térségben (N 51.34; E 17.50). A megtett távolság 742, a vonulási irány DK-i volt.

2007.IX.12-én, Gyékény G. értesült egy Suceava megyében kézre

került, horvát gyűrűt viselő fakókeselyűről (*Gyps fulvus*). Telefonon megkeresve a helyi vadórt, Vlaïsan Gheorghet, megtudhattuk, hogy a fiatal madár UA 01973 CROATIA, Zagreb feliratú gyűrűt és fehér alapon sötétkék "MP" karaktereket tartalmazó szárnykrotáliát viselt. Továbbá azt is megtudtuk, hogy a keselyűt 2007.IX.6 -án találta Lazar C., Marginea településen (Suceava megye), N 47.48.31 ; E 25.49.21, egy hosszas, néhány napig tartó erős vihar után. Mivel állapota gyenge volt, nyolc napon keresztül fogságban gondozták és etették, majd miután megerősödött, 2007.IX.14 -én Horodnic de Sus mellett (Suceava megye), N 47.49.56; E 25.47.04 sikeresen szabadon engedték. A megtalálás napján a madár 7,800 kg-ot nyomott és tolltetvek által igen fertőzött (*Mallophaga*) volt. A fiatal madarat 2007.V.9 -én jelölte Sušić G, Cres szigeten (HR04), N 44.57 ; E 14.30. A jelölés és megtalálás helye között megtett távolság 923 km, míg az irány ÉK-i volt.

Egy Cerna (Tulcea megye) melletti fán lévő fészekben, 2007.VI.19-én, Daróczi J. Sz. és Dravecký M. három, szinte tel-

folytatás a 11. oldalon

folytatás a 10. oldalról

jesen tollas, pusztai ölyv (*Buteo rufinus*) fiókát gyűrűzött.

Az L 001127 gyűrűvel jelölt fióka 2007.VII.24-én, Maliuc (Tulcea megye) mellett, a dunadeltai Furtuna tó (N 45.11.42 / E 29.07.09) partján, legyengült állapotban került kézre. A madár

Érdekességek a madarak világából

Összeállította Daróczi J. Szilárd

A királyalbatrosz (*Diomedea epomophora*) listaelső a madarak között, ami a költési időtartalmat illeti, e madarak ugyanis 78-80 napig kotlanak a tojáson. A fiatal példányok ivarérettségüket is csupán a hatodik-tizedik életévükben érik el. A szülők két évig maradnak együtt fiókaikkal, ami azt eredményezi, hogy az illető pár leg hamarabb is csak minden második évben tud új költésbe kezdeni. E faj a déli féltekén, a Csendes-óceán, valamint Új-Zéland Déli-szigetén költ és akár 60 évig is élhet.

Egyes tengeri fajok, mint például a vihar - és vészmadarak (*Procellariiformes*) rendkívül jó tájékozódási képességgel rendelkeznek. Erre szükségük is van, hiszen sokszor napokat vagy épp heteket töltenek a nyílt tengeren, óceánon, több száz kilométert is megtéve táplálék után kutatva, fiókaik számára. Így például feljegyezték, hogy egy atlanti vészmadár (*Puffinus puffinus*) 425 kilométerre eltávolodva a fészketől egyetlen éjszaka alatt hazatért. Egy másik, tojó példány, melyet Angliából, az Atlanti-óceánon keresztül 5.900 kilométerre, Bostonba (U.S.A.) szállítottak és ott engedtek el, 12 és fél nap alatt visszatért fészké-

kézrekerüléséről Eugen Petrescu értesített, aki azt is tudatta velünk, hogy pár napig tartó fogság után állapota feljavult és szabadon engedték. A madár a kikelés helyétől a kézrekerülési helyig 62 km-es távot tett meg Ny-ÉNy irányban. ■

hez egy olyan útról, melyen még sosem járt.

A dodo (*Raphus cucullatus*) 1681-ben pusztult ki, alig valamivel több mint egy évszázaddal azután, hogy felfedezték Mauritius szigetén. Azóta e madár a sziget jelképe lett, mely a címeren is megtalálható. Érdekes azonban, hogy a dodo ősei nem a közeli Afrikából, hanem Délkelet-Ázsiából származnak. Legközelebbi rokona inak a galamok tekinthetők. E röpképtelen madár testmagassága 1 m, míg testtömege 25 kg körüli volt.

Az óriásalka (*Pinguinus [Plautus] impennis*) volt az egyedüli olyan Európában is honos madárfaj, mely nem volt képes a repülésre és amely viszonylag recensen pusztult ki e területről. Kontinensünkön főbb fészkelőhelyei az Atlanti-óceán-, az Északi-tenger-, Skócia partjairól, Izlandról és Grönlandról voltak ismeretesek. Az 1833-as évben 13 példányról érkezett bejelentés. Egy évvel később 9 madarat sikerült vadászatok során elejteni, míg 1841-ben csupán hármat. A faj utolsó 2 egyedét 1844-ben gyűjtötték be, ezzel egyben erre az évre tehető a faj hivatalos kipusztulásának ideje is. A kipusztulás fő okát az ízletes húsukért folytatott nagyméretű kíméletlen vadászat, valamint a tojások étkezési célra való begyűjtése jelentette. ■

Rövid hírek

A Bucegi hegységben (Prahova megye) található, 2200 m magasan fekvő, Babele menedékház mellett, 2007. IX. 19 -én, Gyékény G. egy 20 egyedet számláló - a balkáni alfajhoz tartozó - fülespacsirta (*Eremophila alpestris balcanica*) csapatot figyelt meg. A csapatban 10 fiatal, 5 hím és 5 tojó egyedből állt. Erdemesnek tartjuk leközelíteni a havasi fülespacsirta minden egyes megfigyelési adatát, még az ismert költőhelyekről is, mivel e faj nálunk igen kis számban és kis területen költ. Gy. G. ■

2007.X.8 -án, a Máramarosi Természetvédelmi Park területén, a Raguşa csúcson (N 47°53'43; E 24°27'22), 1600 m magasságban, Mancsi C. O. egy tojó nyírfajd (*Tetrao tetrix*) friss másodrendű evezőtollát talalta. A helyszínen jelen volt még Gabriel Covaza parkőr, Andreea Fărcaş, a Cioclovina Grădiştea Muncelului Park biológusa és Mihaela Felciuc, az Országos Erdészeti Intézet alkalmazottja.

Bár vannak ismereteink arról, hogy a nyírfajd jelen van, mint állandó költőfaj a Máramarosi -, Radnai -, és valószínűleg a Kelemen-havasokban is, azonban állományukról igen keveset tudunk. Elterjedésének jobb megismerése érdekében indokoltnak találjuk minden, a fajra vonatkozó megfigyelés közzétételét. Jelen adat a MyNature adatbázisában is megtalálható. M. C. O. ■

Bihar megyében, a Cséffai halastavakon, jelentős cigányréce (*Aythya nyroca*) állomány (35-100 pár) költ évről évre. A 12-es számú tó különösen fontos ebből a szempontból, itt ugyanis kiterjedt lebegőhínár (főleg sulyom) növényzet biztosít alkalmas fészkelőhelyet. 2007. VIII. 7-én, ezen a tavon kb. 1080 példány tartózkodott, ezeken kívül még több tavon is lehetett látni sok tíz egyedből álló csapatokat. Botoş Arthur és Nagy Attila becslése szerint, az összlet-szám elérhette az 1300-at. Ezeknek a madaraknak egy része minden bizonnyal a szomszédos biharugrai (Magyarország) halastavakról való, ahol szintén említésre méltó állomány fészkel. B. A., N. A. ■